

Kompetensbehov inom teknik och tillverkning

Industri tekniskt utbildade

– Brist och "överskott" samtidigt? Vilken vägledning kan regionala matchningsindikatorer ge oss?

REGLAB: REGIONALA MATCHNINGSINDIKATORER WORKSHOP
9 NOVEMBER 2017

Jakob Lindahl – Västra Götalandsregionen

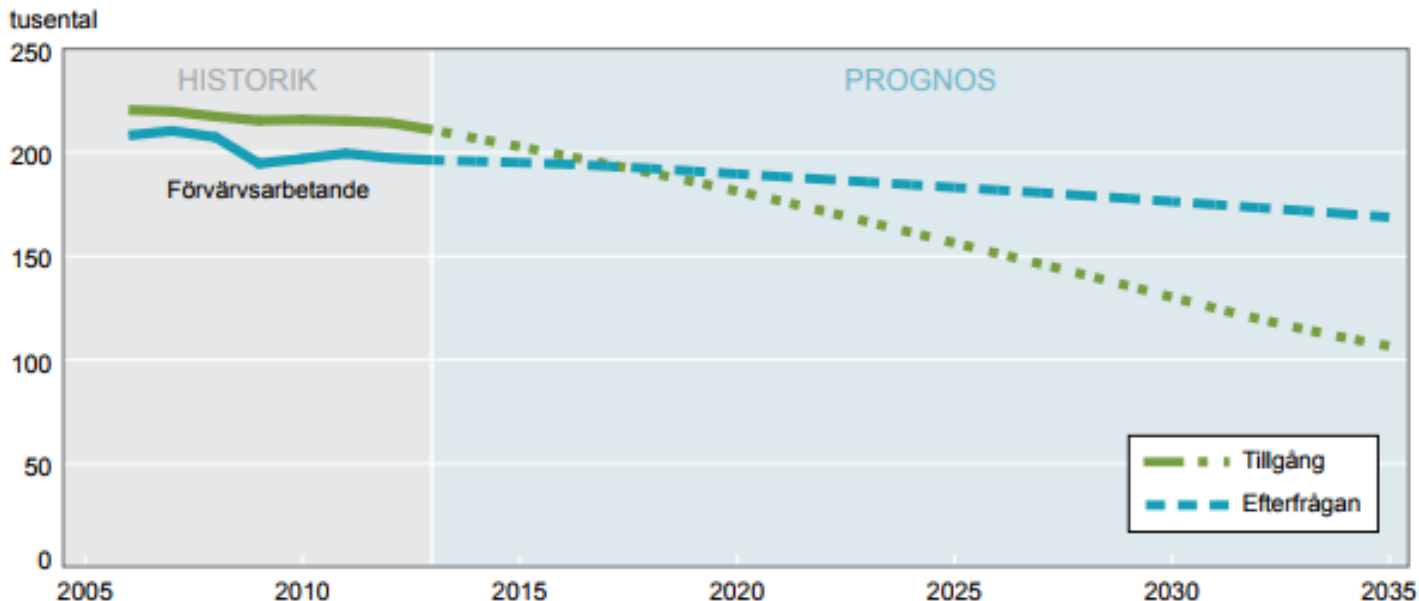
Varför titta närmare på gymnasialt industriutbildade?

- Stor grupp (närmare 206 000 personer år 2015)
 - Driftsäkerhet och underhåll
 - Processteknik
 - Produkt- och maskinteknik
 - Svetsteknik
- Brist på arbetskraft (60 000 år 2035 enligt SCB:s prognos)
- Strukturuomvandling
- Stora pensionsavgångar på några års sikt

Dagens syfte är att ge en bredare bild av den bristen som finns, och som spås framöver, på gymnasialt industriutbildade - Vad kan regionala matchningsindikatorer bidra med?

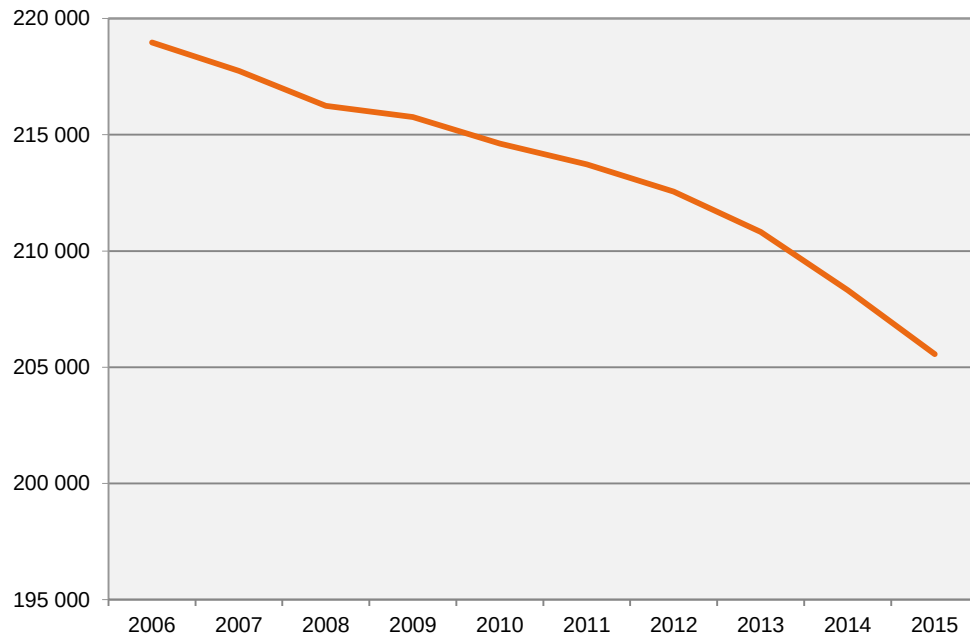
Stor brist på utbildade år 2035

Prognos över tillgång och efterfrågan på arbetskraft till 2035

Källa: SCB, Trender och prognoser

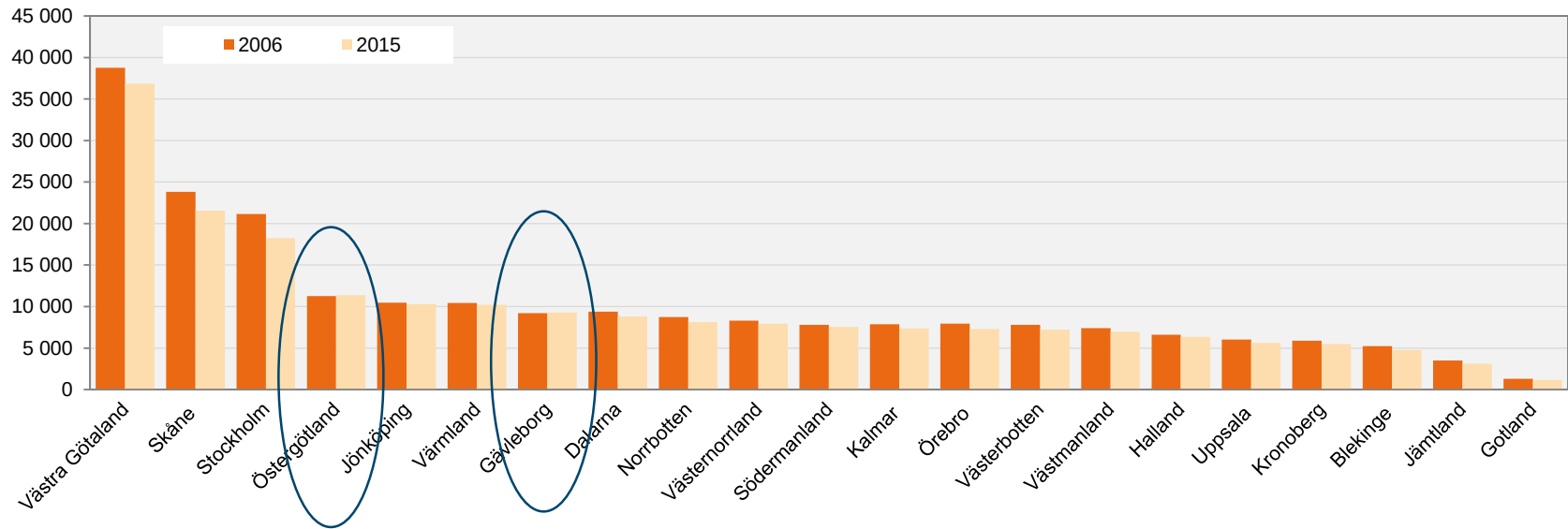
Minskad efterfrågan men även minskad tillgång

- En minskning med 13 500 personer eller 6 procent
- År 2006 var 14 procent kvinnor, år 2015 den siffran 12 procent

Något minskad tillgång i de flesta län

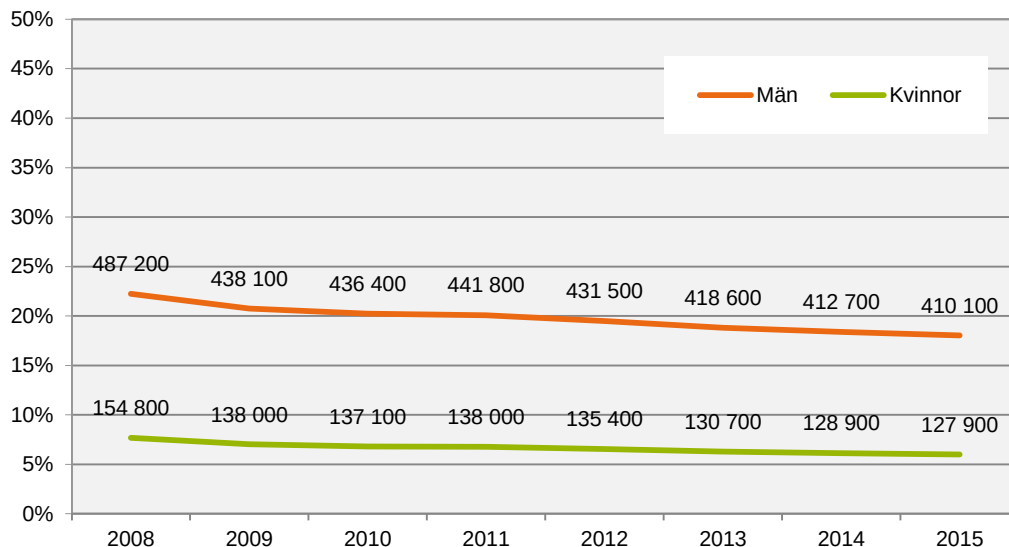
Antal industriutbildade per län år 2008-2015

Strukturomvandling

– Hur kan vi använda RMI

Antal och andel förvärvsarbetande inom tillverkningsindustrin år 2008-2015.

Minskning med 104 000 personer, eller 16 procent, mellan år 2008-2015

Störst procentuell minskning

Jämtlands län: -23,5 % (-1 350)

Gävleborgs län: -22,1 % (- 5 400)

Södermanlands län: -22 % (- 4 500)

Störst minskning i absoluta tal

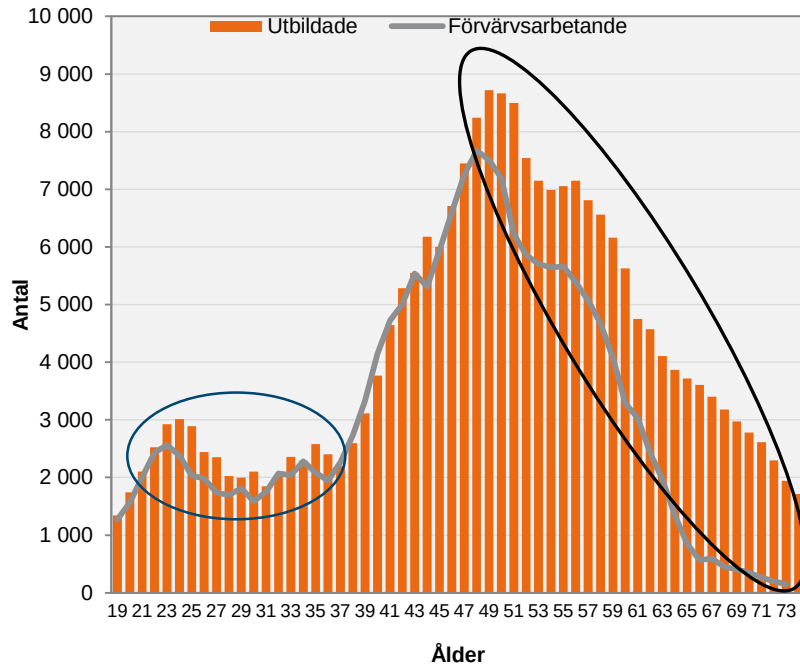
Västra Götalands län: -21 350 (15,9 %)

Skåne län: -14 450 (-20,7 %)

Stockholms län: - 7 650 (-10 %)

Åldersfördelning

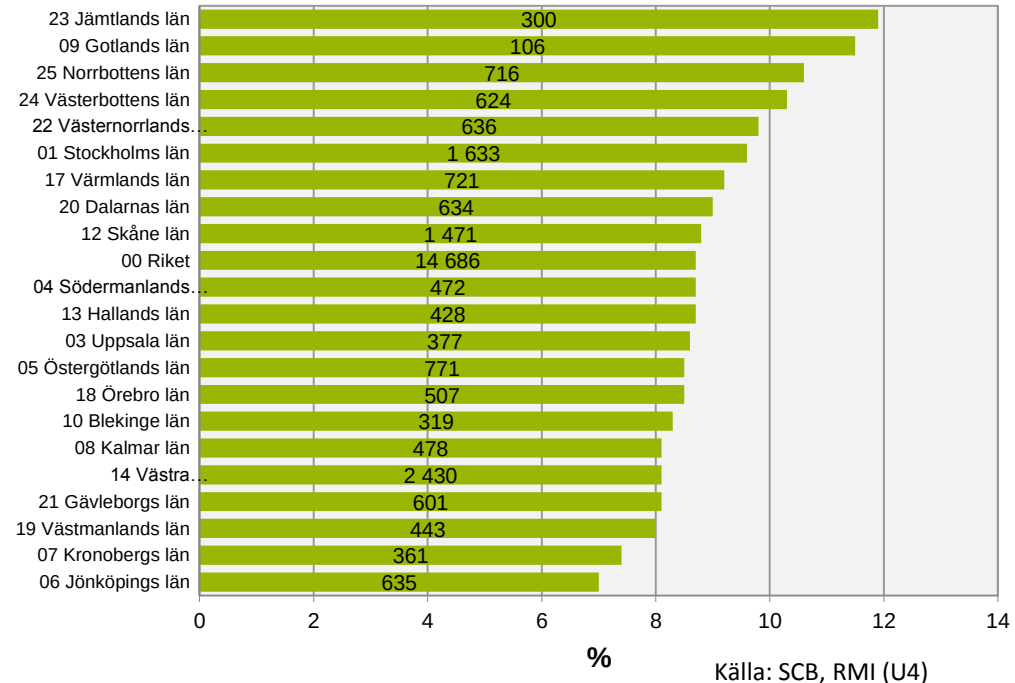
Åldersfördelning i riket bland gymnasialt industriutbildade år 2015

Källa: SCB, Stativ

Kommande åldersavgångar – Vissa regionala skillnader

Förvärvsarbetande 60-64 år per län år 2015. Procent och antal

Frågeställning

Orsaker till att arbetsgivare kan uppleva brist på gymnasialt industriutbildade?

Vilken vägledning kan regionala matchningsindikatorer ge oss?

- Utbildningsflöden?
- Arbetsmarknadsställning, utanför arbetskraften?
- Matchning?
- Ålders- och könsskillnader?

Resultat

Söktryck och inriktningar på gymnasiet

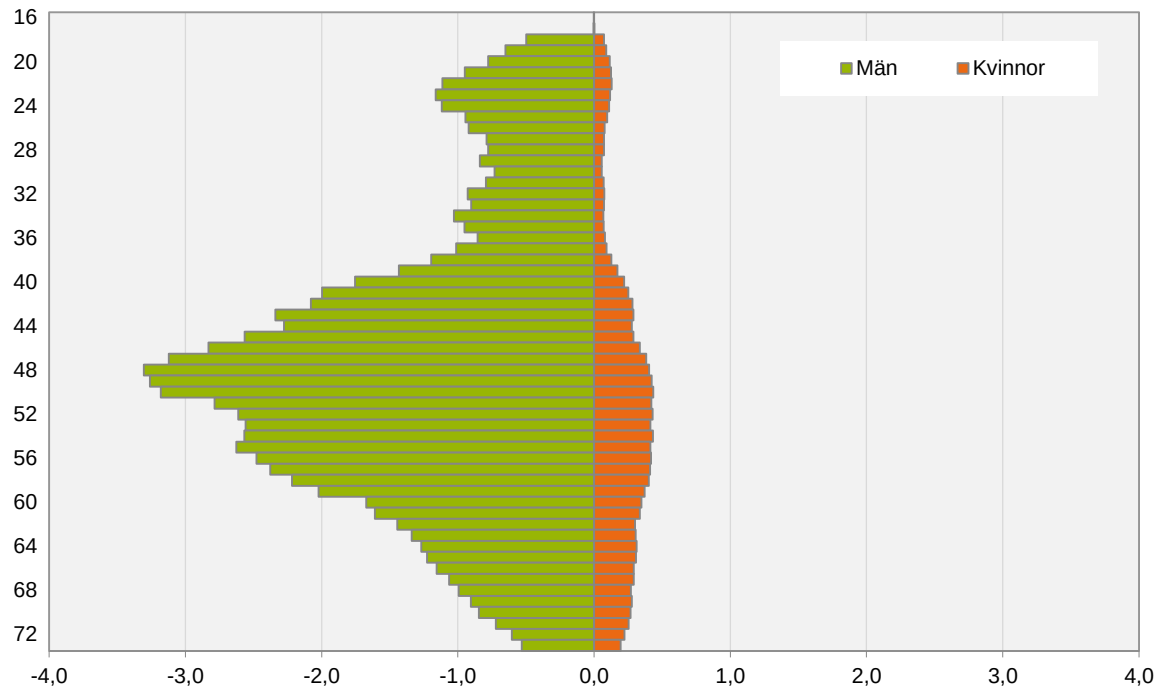
- Inriktningarna mot driftsäkerhet och underhåll
- processteknik
- produkt- och maskinteknik
- svetsteknik

Vuxenutbildning
tillkommer!

- Antalet förstahandssökande var 2 234 läsåret 2012/13 jämfört med 1 645 år 2016/17
- Antalet kommuner som har elever i ett industritekniskt program har minskat från 134 till 120

Stor övervikt av manliga industriutbildade och en relativt hög medelålder

Andel kvinnor och män av de som tillhör utbildningsgruppen år 2015

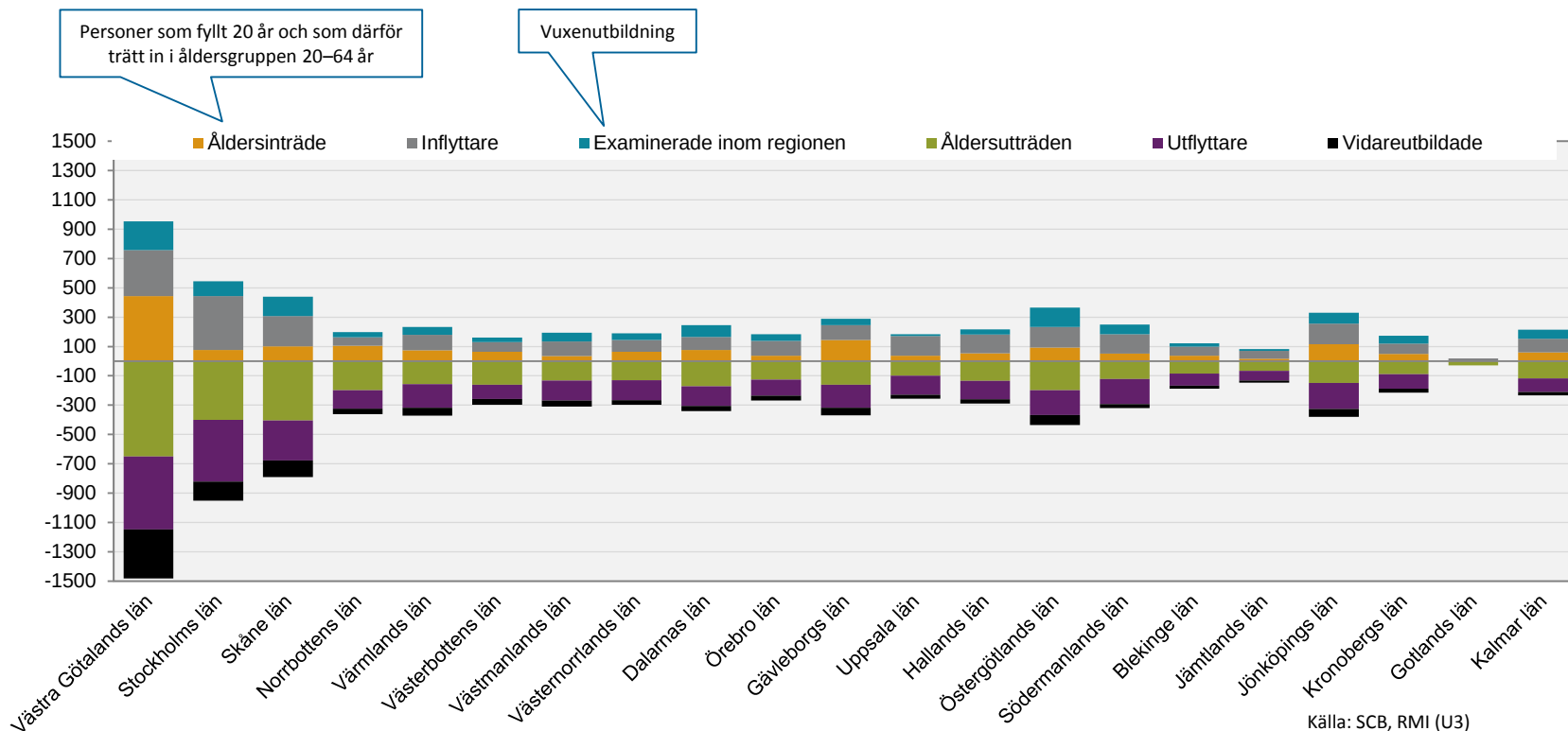

- 87 procent är män
- Störst andel kvinnor av de utbildade finns i Stockholms län (16 procent), lägst i Jämtlands län (8 procent)
- 36 procent är över 45 år

Källa: SCB, Stativ

En mer nyanserad bild av det minskade antalet

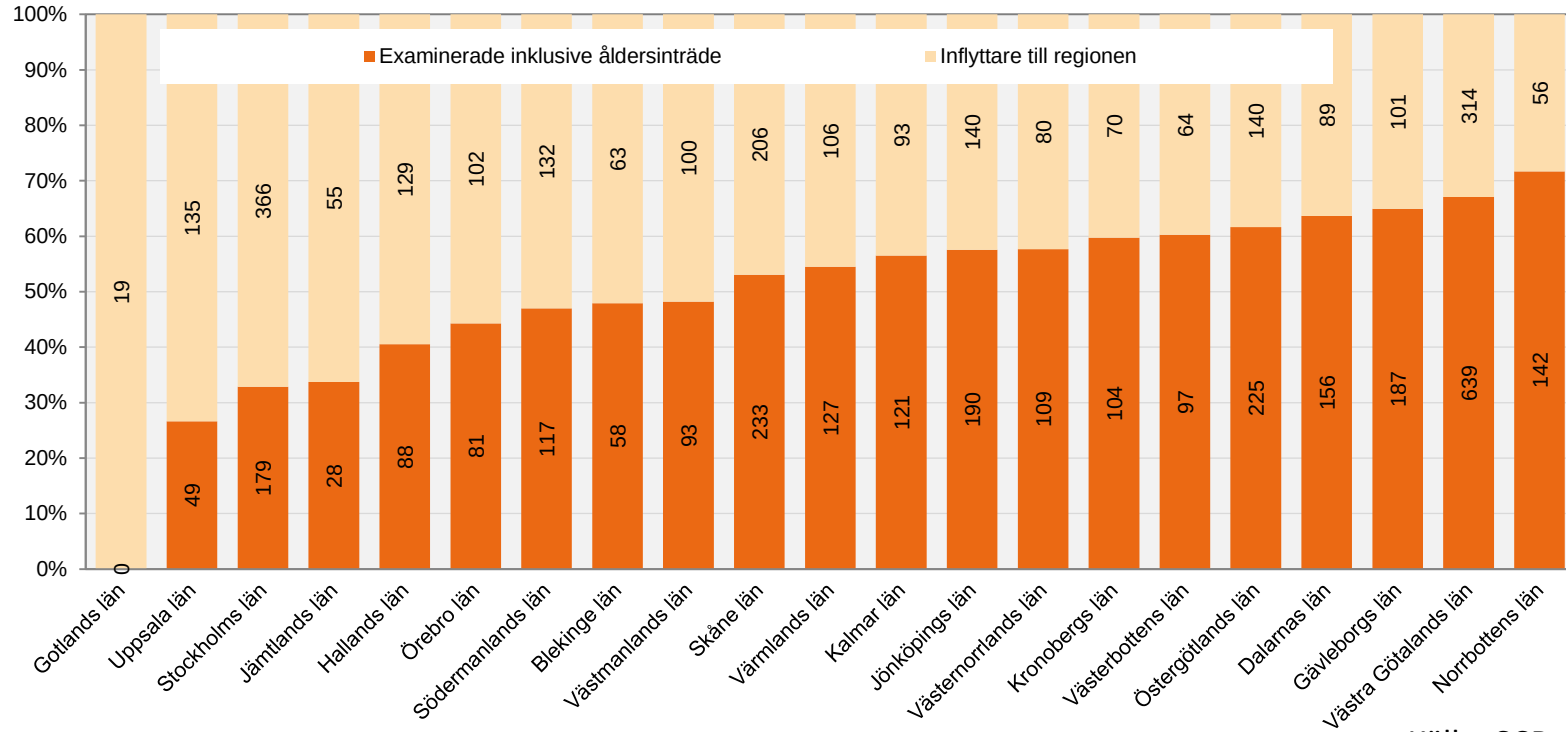
Förändring i antalet mellan år 2014-2015 i respektive län

Källa: SCB, RMI (U3)

Hur "självförsörjande" är länen?

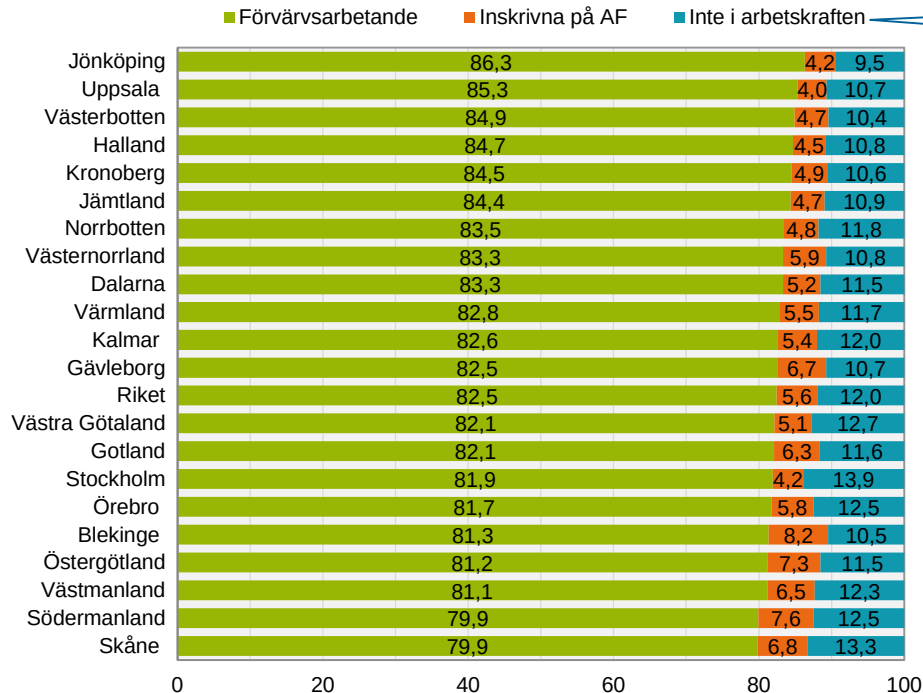
Andel examinerade inklusive åldersinträde samt andelen inflyttare till respektive region av det totala inflödet år 2014-2015

Källa: SCB, RMI (U3)

Förvärvsgrad strax över 80 procent för riket men vissa regionala skillnader

Arbetsmarknadsställning år 2015

Förvärvsarbetar inte och är inte inskrivna på arbetsförmedlingen

- I riket högre andel kvinnor utanför arbetskraften, 20 procent jämfört med 11 procent för män.
- Störst andel av kvinnorna utanför arbetskraften i Kalmar län (24 procent) och lägst i Västerbottens län (17 procent)
- Störst andel män utanför arbetskraften i Stockholms län (13 procent) och lägst i Jönköpings län (8 procent)

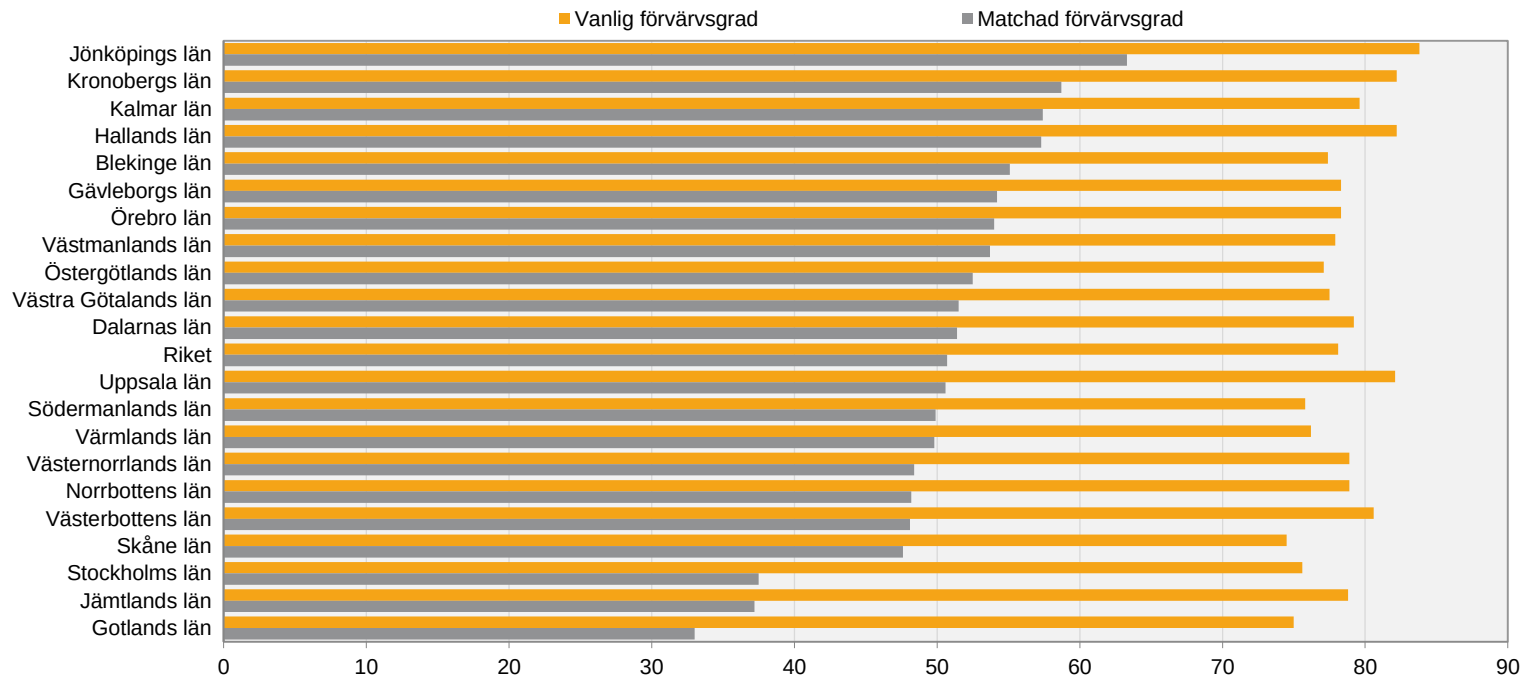
Antal och andel utanför arbetskraften bland gymnasiala yrkesutbildningar. År 2015

Utbildning	Antal	Andel (%)	-Varav studerande (%)
33H handel- och administrationsutbildning, gymnasial nivå	38 340	14 %	8 %
73OX vård- och omsorgsutb.; övrig gymn. utb. i hälso- och sjukvård	32 110	13 %	10 %
73B barn- och fritidsutbildning, gymnasial nivå	12 890	12 %	13 %
83R restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå	14 390	12 %	11 %
53I industriutbildning, gymnasial nivå	24 600	12 %	4 %
85T transportutbildning, eftergymnasial nivå	1 300	12 %	7 %
63Z naturbruksutbildning, gymnasial nivå	7 680	10 %	15 %
53E data-, el- och energiteknisk utbildning, gymnasial nivå	13 700	8 %	19 %
53B byggutbildning, gymnasial nivå	9 770	7 %	10 %
53F fordonsutbildning, gymnasial nivå	7 780	7 %	8 %
53R vvs- och fastighetsutbildning, gymnasial nivå	2 050	6 %	13 %

Källa: SCB, Regionala matchningsindikatorer, U1

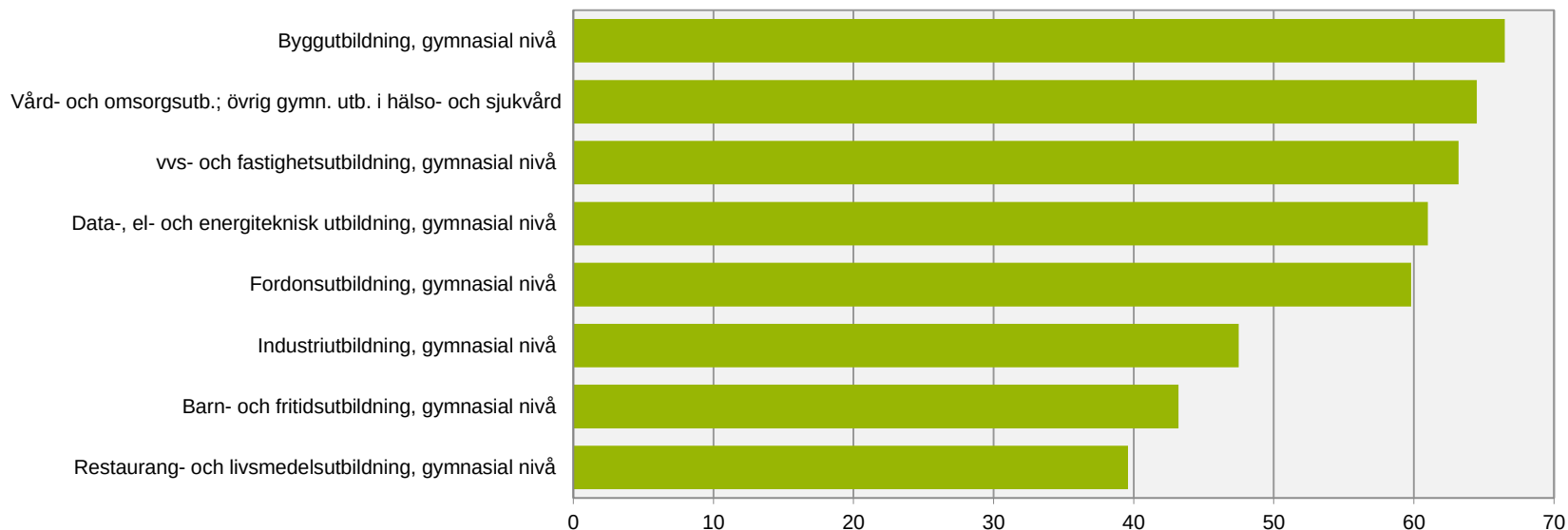
Låg andel som arbetar i matchade yrken och stora regionala skillnader

Andel gymnasialt industriutbildade som arbetar i matchande yrken år 2015

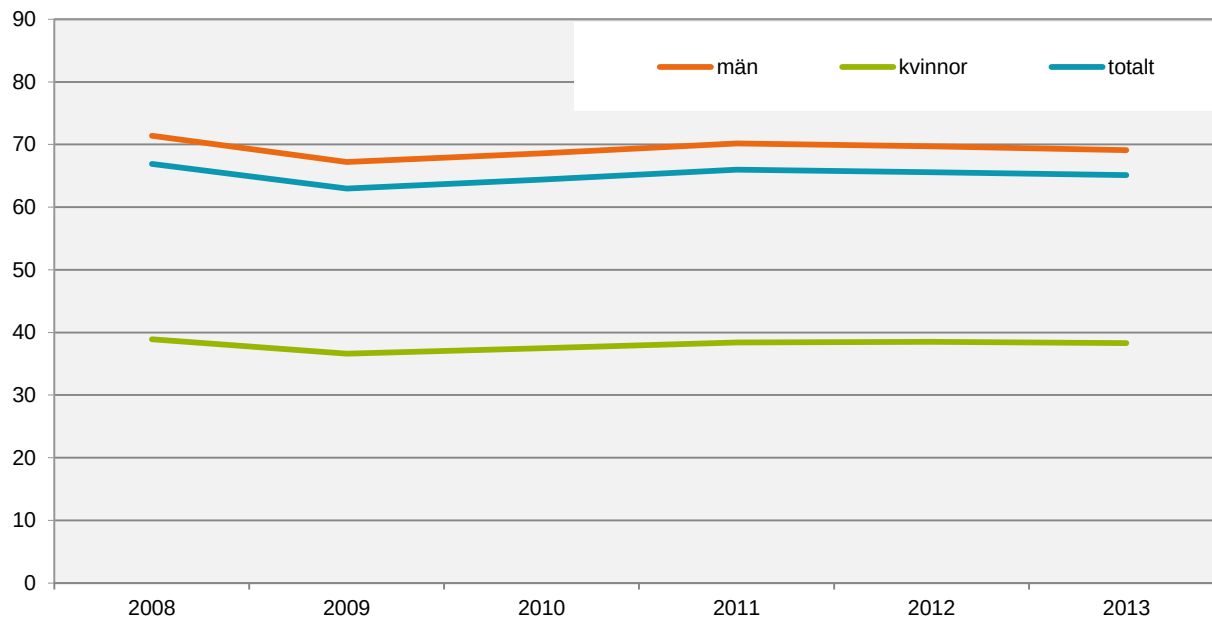
Källa: SCB, RMI (E3).

Matchningsgrad bland gymnasiala yrkesutbildningar år 2015

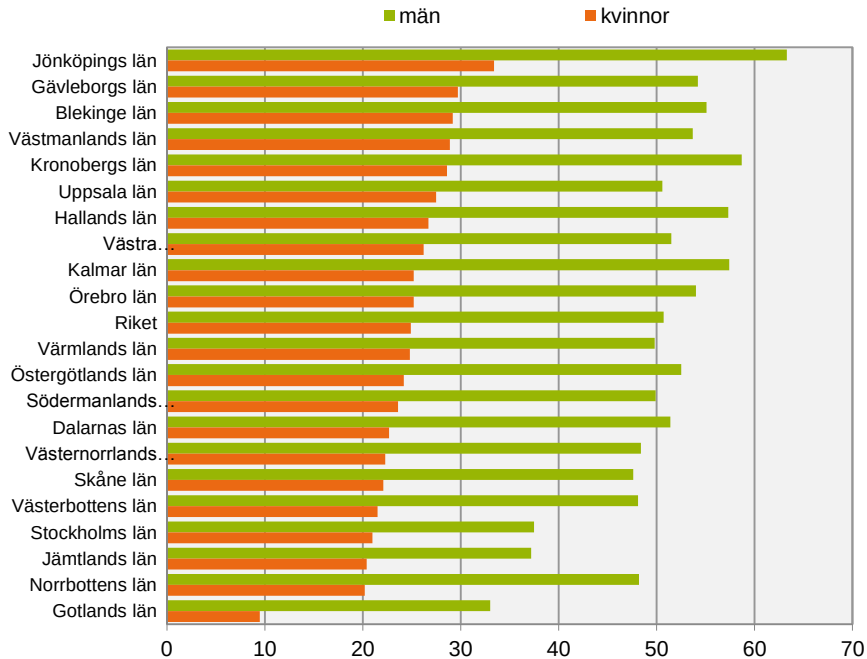
Matchning över tid

Andel gymnasialt industriutbildade som arbetar i matchande yrken år 2008-2013. Procent

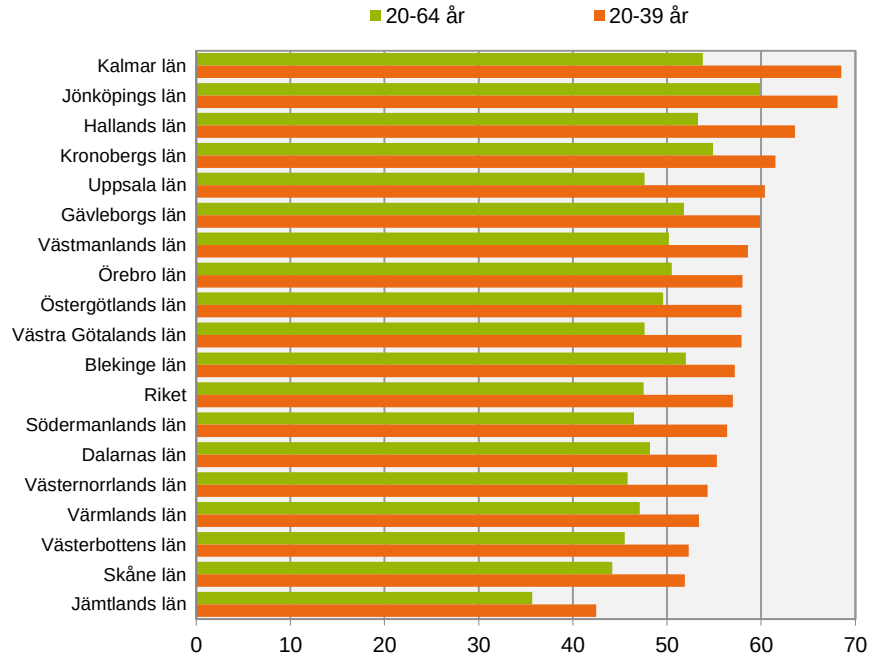

Delvis en fråga om ålder och kön

Källa: SCB, RMI (E3)

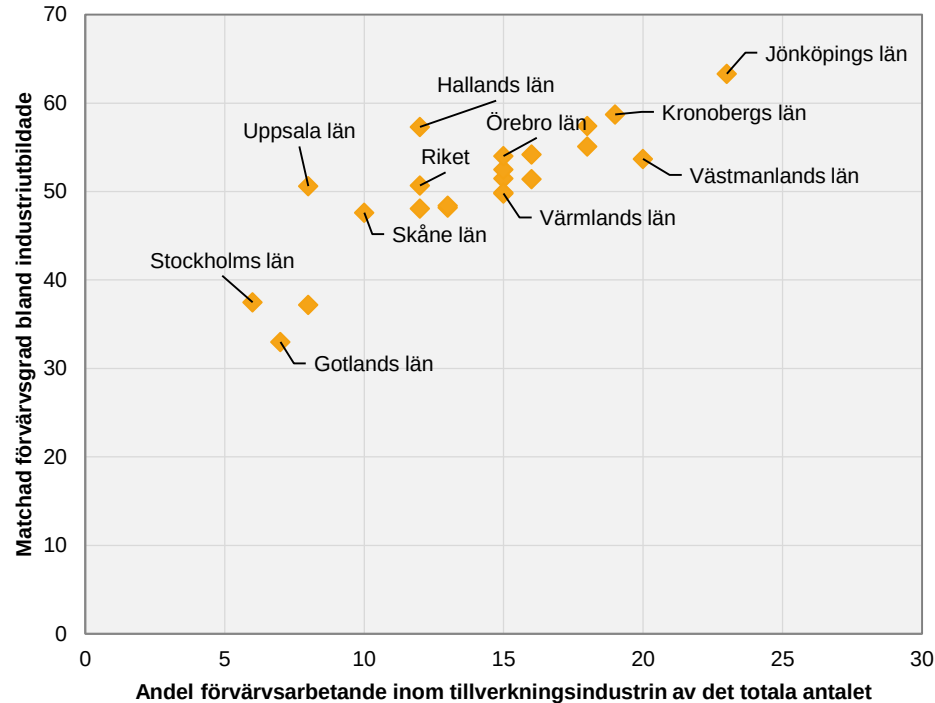
Antalet kvinnor totalt (justerat) var 19 000 år 2015

Antalet personer totalt (justerat) i åldersgruppen 20-39
år var 32 500 år 2015

En faktor?

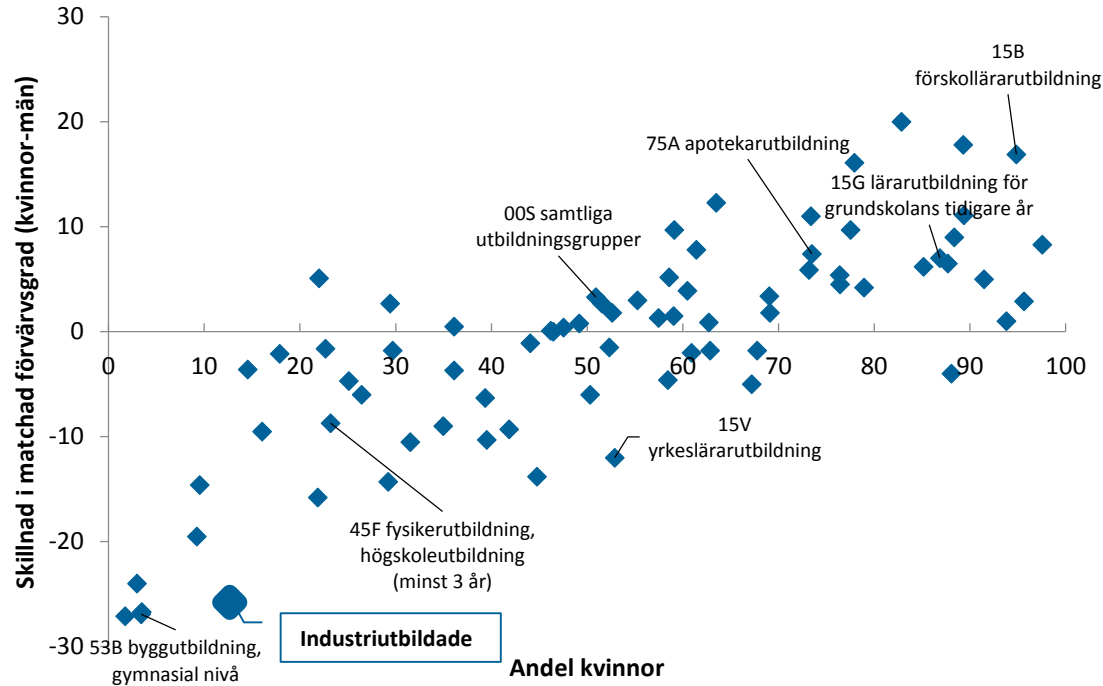
Relationen mellan matchad förvärvsgrad och andel förvärvsarbetande inom tillverkningsindustrin.
År 2015

$$R^2=0,69$$

En faktor?

Relationen mellan andel kvinnor i en utbildningsgrupp och skillnaden i matchad förvärvsgrad mellan könen. Riket, år 2015

Hur har det förändrats över tid?
Regionala skillnader?

$R^2=61$

Källa: SCB, RMI (E3)

Många arbetar med yrken som har en helt eller delvis annan inriktning än utbildningen

Typ av matchning bland anställda 20-64 år. År 2015

	Inriktning stämmer <i>inte</i> med yrket	Inriktning stämmer <i>delvis</i> med yrket	Inriktning stämmer <i>helt</i> med yrket
Rätt utbildningsnivå	17 950	20 550	71 000
För hög utbildningsnivå	0	0	0
För låg utbildningsnivå	2 900	1 450	1 000

Bärplockare o plantörer m.fl./Återvinningsarb, tidn.distrib o övr. servicearb
Vårdbiträden/Personliga assistenter
Buss- och spårvagnsförare

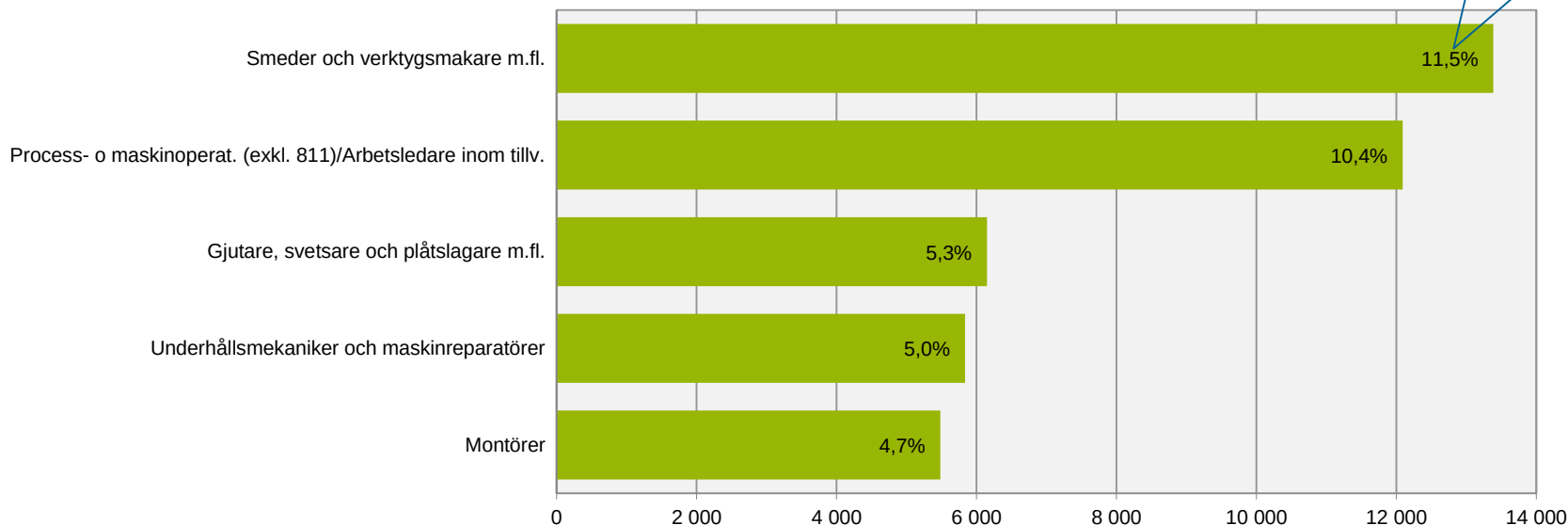
Snickare, murare och anläggningsarbetare
Städledare och fastighetsskötare m.fl.

Smeder och verktygsmakare m.fl.
Process- o maskinoperat.
Gjutare, svetsare och plåtslagare m.fl.

Källa: SCB, RMI (E4)

Rätt utbildningsnivå, helt rätt utbildningsinriktning → matchade

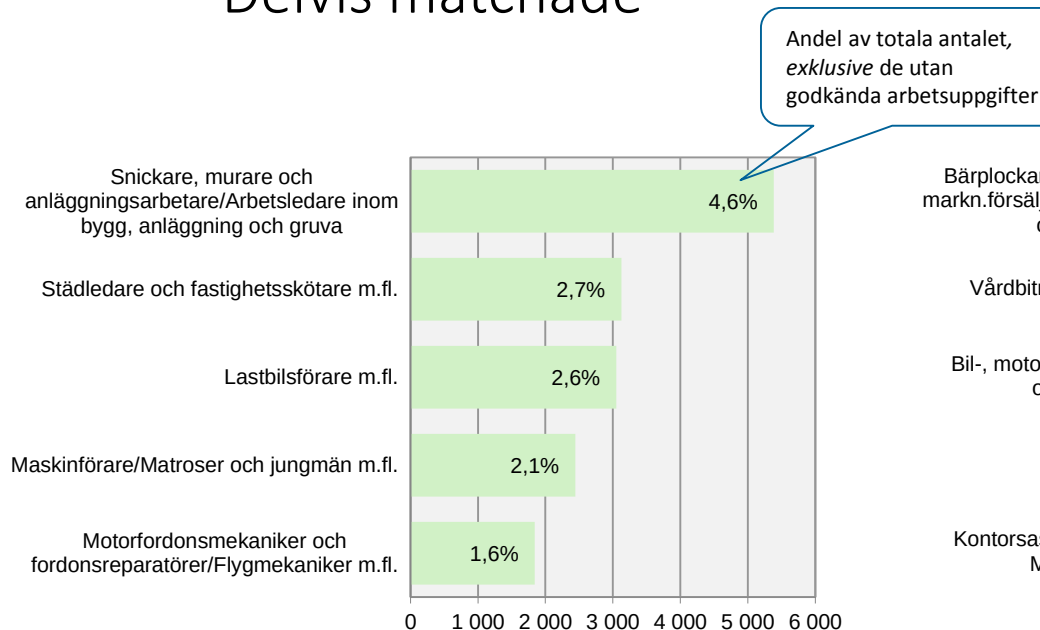
De fem vanligaste yrkena som är matchade med utbildningen år 2015. Riket

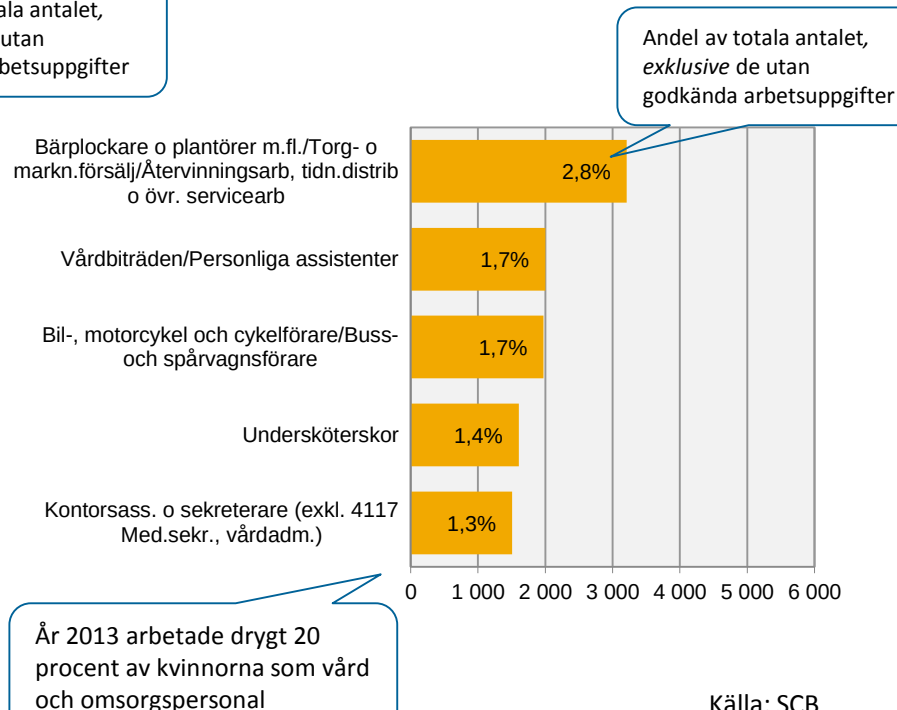
Källa: SCB

Fem vanligaste yrkena som är delvis respektive inte matchade med utbildningen år 2015. Riket

Delvis matchade

Inte matchade

Källa: SCB

Summering och slutsatser

- Relativt hög andel utanför arbetskraften, dock i nivå med andra gymnasialt yrkesinriktade utbildningar
- Könstereotypa utbildnings- och yrkesval
- Relativt låg matchningsgrad
 - Ålder
 - Kön
 - Näringsgrensstruktur

Vidare analys och fortsatt diskussion

– exempel på frågeställningar

- Varför är matchningsgraden låg bland industriutbildade?
 - Ser ni det som ett problem i era län?
 - Hur kommer den fortsatta strukturomvandlingen att påverka matchningen?
 - Vilka är andra utbildningar kompletterar efterfrågan?
- Hur arbetar gymnasieskolorna i ert län med att rekrytera studenter avseende kön och bakgrund?
- Förklaring till skillnaden i matchningsgrad mellan *länen*?
- Förklaring till skillnaden i matchningsgrad mellan *könen*?
 - Hur kan RMI användas för att analysera den könssegregerade arbetsmarknaden?

Tack för er uppmärksamhet!

Jakob Lindahl

Samhällsanalytiker, avd: Samhällsanalys
Västra Götalandsregionen

jakob.l.lindahl@vgregion.se
tel: 0700-20 79 54

